

หนูเข้าไปหน่อย

ขอให้ท่านอ่านเรื่องนี้กันครับว่า ถ้าท่านได้รับหนังสือแจ้งปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐที่ท่านขอไป ถ้าท่านคิดว่าต้องหาข้อมูลข้อเท็จจริงเพื่อโต้แย้งคำปฏิเสธเพื่อจะเขียนอุทธรณ์แล้วก็เป็นเหตุให้ล่าช้านั้น จะเป็นอย่างไร

นางสายฝน อยู่เทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘ ถึงเทศบาลเพื่อขอสำเนาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการสอบสวนข้อเท็จจริง ฎีกาเบิกจ่าย ฎีกาเงินอุดหนุน จ่ายเงินค่าจ้างเหมาทั่วไป เช็ค คำสั่ง ฯลฯ อะไรวุ่นวายนี้ รวม ๑๔ รายการ ปรากฏว่าเทศบาลมีหนังสือลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ แจ้งเปิดเผยให้ ๒ รายการ แจ้งปฏิเสธ ๘ รายการ ด้วยเหตุผลว่าจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพและไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ที่เหลืออีก ๔ รายการ ให้เหตุผลว่าคำขอไม่ชัดเจน เทศบาลมิได้เป็นผู้จัดทำเอกสาร รวมทั้งเป็นเอกสารลับ อยู่ระหว่างการชี้แจงข้อเท็จจริงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน นางสายฝนจึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาเห็นว่า มีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า การใช้สิทธิอุทธรณ์ของนางสายฝนอยู่ภายในกรอบระยะเวลาอุทธรณ์ตามกฎหมายหรือไม่ ขอแทรกตรงนี้เลยครั้น มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า "ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ...ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น..." กรณีนางสายฝนมีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘ เทศบาลมีหนังสือแจ้งตอบไม่เปิดเผยวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘ ก็ห่างกัน ๓๐ วัน พร้อมทั้งแจ้งสิทธิให้อุทธรณ์ภายในสามสิบวัน กรณีนี้นางสายฝนต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ภายในวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่านางสายฝนมีหนังสืออุทธรณ์เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เป็นปีครึ่ง ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เกินสามสิบวัน จึงเป็นการใช้สิทธิอุทธรณ์เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงสมควรมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์เรื่องนี้ไว้พิจารณา

ถึงเรื่องนี้จะจบไปแล้ว แต่ขอเพิ่มเติมหน่อยครับเพื่อประโยชน์ของผู้อ่านคือ ๑) เรื่องนี้เรื่องทั้งเรื่องไว้ ๑ ปี กรณีที่หน่วยงานแจ้งปฏิเสธแต่ไม่แจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้ทราบ สิทธิอุทธรณ์จะขยายไป ๑ ปี ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ที่เขาแจ้งแล้ว ๒) ถ้ายังต้องการข้อมูลข่าวสารไปใช้ ต้องไปเริ่มต้นนับหนึ่งด้วยการขอใหม่ ดังนั้น ไม่ต้องซัดซัดครับ หากท่านยังประสงค์จะได้สำเนาข้อมูลข่าวสารคือเอกสารที่ท่านได้ขอไป ก็ใช้สิทธิอุทธรณ์เลยครับ เอกสารที่ต้องใช้ก็แค่สำเนาหนังสือที่ท่านขอไป และสำเนาหนังสือที่เขาปฏิเสธมา แล้วมีหนังสือถึงคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ทันภายในกำหนดเวลาไม่ต้องเล่าเรื่องเดิมมาก เพราะข้อเท็จจริงจะมีอยู่ในหนังสือคำขอ รวมทั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะของท่านไปชี้แจงด้วย

ต้องการหารือ บริการการใช้สิทธิหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ติดต่อได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(สค ๑๗/๒๕๕๙)

ฟังเสียงฉันทน์บ้าง

ถึงแม้จะไม่เกี่ยวกับอนาคตของกลุ่มวิชาชีพพยาบาลว่าจะได้บรรจุเป็นข้าราชการหรือไม่ ที่เป็นข่าวเมื่อเร็วๆ นี้ แต่เรื่องนี้เป็นสิทธิของเธอตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารครับ

เรื่องเป็นอย่างไรครับ นางสาวชุดขาวในฐานะประธานสหภาพพยาบาลแห่งประเทศไทย มีหนังสือรวม ๓ ฉบับไปถึงนายกสภาการพยาบาลขอให้เปิดประชุมใหญ่สมาชิกวิชาชีพทั่วประเทศ เพื่อรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิก และขอแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่สภาการพยาบาลไม่ดำเนินการตามคำขอ นางสาวชุดขาวจึงฟ้องสภาการพยาบาล ต่อศาลปกครองกลาง ศาลปกครองกลางแจ้งให้นางสาวชุดขาว กับพวก ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายชื่อและจำนวนบุคคลที่ร่วมลงชื่อ นางสาวชุดขาวจึงมอบอำนาจให้นายตัวแทนขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายงานการประชุมที่พิจารณาเรื่องของประธานสหภาพฯ รวม ๓ รายการ ได้แก่ ๑. บันทึกและรายงานการประชุมสภาการพยาบาล ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ ๒. บันทึกและรายงานการประชุมสภาการพยาบาล ครั้งที่ ๗/๒๕๕๙ ๓. หนังสือสหภาพพยาบาลแห่งประเทศไทยที่ขอแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่สภาการพยาบาลมีหนังสือแจ้งนายตัวแทนว่า ข้อมูลข่าวสารตามคำขอเป็นการดำเนินการภายในของสภาการพยาบาล และเป็นดุลพินิจเฉพาะของเจ้าหน้าที่ ไม่ใช่เอกสารที่จะเปิดเผยแก่คนทั่วไปให้ทราบได้

นอกจากนี้สภาการพยาบาลได้ชี้แจงต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ว่าได้ตรวจสอบพบว่าสหภาพพยาบาลแห่งประเทศไทยมิได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และไม่พบหลักฐานการจดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงาน จึงกระทำการแทนบุคคลอื่นไม่ได้ และที่จะขอเปิดประชุมใหญ่นั้น พระราชบัญญัติวิชาชีพพยาบาลฯ ไม่ได้ให้อำนาจหน้าที่ไว้ ส่วนข้อมูลข่าวสารตามที่นายตัวแทน ผู้รับมอบอำนาจมีคำขอเป็นเอกสารของผู้ธรรมดาเอง เพราะไปฟ้องคดีและมีในครอบครองแล้ว ซึ่งมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และหมายเลขทะเบียนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การเปิดเผยจะรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และสภาการพยาบาลเป็นเพียงผู้ครอบครองเท่านั้น นายตัวแทนจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๒ เป็นรายงานการประชุมเกี่ยวกับการขอให้เปิดประชุมใหญ่ และขอแก้ไขพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ ไม่ปรากฏการแสดงความเห็นของบุคคลใด ไม่มีเหตุตามมาตรา ๑๕ ที่จะปกปิดข้อมูลส่วนรายการที่ ๓ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ผู้ธรรมดารวบรวมส่งให้สภาการพยาบาล แม้จะเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล แต่ก็ยังเป็นข้อมูลข่าวสารของผู้ธรรมดา การเปิดเผยจึงไม่รุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) จึงวินิจฉัยให้สภาการพยาบาลเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่นายตัวแทนมีคำขอพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้ด้วย

เรื่องนี้ สภาการพยาบาลเป็นองค์กรวิชาชีพ ซึ่งอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วยครับ ส่วนผู้ขอซึ่งเป็นสหภาพพยาบาลแห่งประเทศไทย แม้ไม่เป็นนิติบุคคล แต่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนในการขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ เขาจึงมีสิทธิขอได้ เขามีข้อติดขัดใจก็ควรรับฟังหน่อยครับ ในฐานะที่เป็นองค์กรวิชาชีพที่ดูแลเขา ไม่เพียงแต่ในมุมของการควบคุมไม่ให้วิชาชีพพ่นอกกรอบผิดกฎหมายเท่านั้นนะครับ คุณหมอ

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(สค ๓๐๖/๒๕๕๙)